

Na početku obrazloženja za izbor ovogodišnjeg Priznanja za čestitost u individualnoj kategoriji, pozvaćemo se na reči najznamenitijeg žitelja grada Ulma - Alberta Ajnštajna:

„Ovaj svet je opasno mesto za život. Ne zbog ljudi koji čine zlo, već zbog onih koji ne čine ništa da ih u tome spreče“.

Dobitnik prvog „Priznanja za čestitost“ za pojedinca učinio je sve što je mogao da spreči moguće zlo.

Učinio je to u najtežim okolnostima, uz osudu okoline, svoje zajednice, čak i dela svoje porodice, prateći svoj ljudski osećaj, svoju veru i svoje etičke vrednosti. Kada se ovako izgovori, zvuči kao da se podrazumeva. Ali ono što je prota Milorad Golijan učinio 1992. u Vlasenici nije se podrazumevalo i on je morao da ispolji potpunu ličnu hrabrost, da poseduje punu svest o onome što čini i da jasno zna, ili da oseća, zbog čega to čini. U suprotnom ne bi imao snage za akt koji je učinio. On je u ratnim okolnostima pomogao dvojici muslimanskih imama koji su ga pozvali da im pomogne. Učinio je to, iako je znao da na istom mestu, u II svetskom ratu po odlasku Nemaca iz Vlasenice i njenom preuzimanju od strane ustaških jedinica, niko, pa ni efendije, nije pomogao tadašnjem pravoslavnom svešteniku Dušanu Bobaru da izbegne surovu smrt. Nije sudio onim efendijama koji su ćutali, nije sudio nikome. Prosto je odlučio da učini ono što je, kao čovek, osećao da mora – da pomogne ljudima u nevolji. Učinio je to, zato što zna da se spirala zla mora prekidati.

Ovim svojim gestom, prota Milorad Golijan suprotstavio se onome što je Hana Arent maestralno opisala kao banalnost zla. Mislila je pod tim na spremnost sasvim običnih i normalnih ljudi da u određenim okolnostima, šekspirovski rečeno izgubljenom vremenu, učine zlo samo zato što je ono „propisano“ nekom silom višom od njih samih. Da je živa, i da je imala priliku da posmatra, recimo, bombardovanje Srbije 1999. verovatno bi i sama bila zapanjena preciznošću svojih uvida o banalnosti zla.

Toj banalnosti, na isti način kao prota Golijan suprotstavio se i Mostarac Srđan Aleksić. O njemu sada znaju ljudi širom sveta zahvaljujući filmu Krugovi. Naslov filma dolazi od pitanja da li se takvi individualni gestovi brzo zatrpaju, zaborave, nestanu, ili, kao kamičci bačeni u vodu, prave krugove dobrote koji se šire. Nadam se da naš lauerat ima makar tragove odgovora na ovo univerzalno, večito pitanje.

Dame i gospodo, pozivam dobitnika Priznanja za čestitost u kategoriji pojedinaca protu Milorada Golijana da primi priznanje i da nam se obrati.